

[Udenrigsministeren.]

dette område. Forsåvidt angår almindelige handelsskibe uden særlig strategisk værdi, ser regeringen derimod gerne kontrakter afsluttet om salg til østblokken; blot er det naturligvis en forudsætning, at der med det pågældende lands samtykke kan træffes faste aftaler om betaling i form af vigtige og nyttige varer for Danmark. Det er mit indtryk, at der er en vis interesse herfor fra russisk side, forsåvidt angår køleskibe, selvom disse på grund af allerede modtagne ordrer først vil kunne afleveres om vistnok 3—4 år. Den dansk-russiske betalingsaftale af 1948 danner grundlaget for den nu stedfindende samhandel med Sovjetunionen, og den vil også fremover være en velegnet ramme for det fremtidige handelssamkvem imellem de to lande, hvad jeg også tror er den russiske bedømmelse.

Spørgsmålet om nybygninger har imidlertid ikke haft betydning for beskæftigelsen ved de danske skibsværfter. Jeg vil gerne understrege, at det er nødvendigt at sondre mellem nybygninger og reparationsarbejder. Forholdet er jo det, at det ikke er teknisk muligt at udnytte eventuelt ledige reparationsbeddinger til bygning af nye skibe.

Siden krigens afslutning har de danske værfter været fuldt belagt med arbejder af begge arter, og det er stadig tilfældet for byggebeddingernes vedkommende. Der er praktisk talt ingen ledige byggebeddinge, således som det ærede medlem hr. Aksel Larsen har påstået.

Derimod er de første efterkrigsårs store behov for reparationsarbejder, bl. a. for de mange danske skibe, der under krigen havde sejlet udenfor danske farvande, ved at ebbe noget ud. Dertil kommer, at de betydelige reparationsarbejder, som før krigen, navnlig i efterårssæsonen, udførtes ved danske værfter på skibe, der passerede Danmark i farten mellem Nordsø- og Østersøområdet, tildels er faldet væk efter krigen, fordi denne trafik omfang er aftaget. Visse lande, til eksempel Finland, der tidligere i stort omfang har ladet skibe reparere i Danmark, har endvidere i de senere år opbygget en betydelig værftskapacitet. Af disse årsager er det nu blevet vanskeligere at holde værfternes reparationsafdelinger fuldt beskæftiget. Regeringen ser allerede af denne grund naturligvis med velvilje på eventuelle østeuropæiske ønsker om at lade skibene reparere i Danmark og lægger ikke

hindringer i vejen herfor. Den løbende handelsaftale med Polen omfatter således et betydeligt kontingent for sådanne arbejder, og regeringen har tilmed fornylig tilladt en ikke ubetydelig overskridelse af dette kontingent. Det ærede medlem hr. Aksel Larsen kan altså se, at hele den fremstilling, han har givet af disse spørgsmål, og det indtryk, han ønsker at påtrykke det danske folk, ikke har noget med virkeligheden at gøre. Reparationsafdelingernes beskæftigelsesproblem kan som allerede sagt ikke løses ved ordrer på nybygninger.

Når den kommunistiske ordfører i sit indlæg i fortsættelse af en længere tids kampagne i den kommunistiske presse hævder, at der kan skabes forøget beskæftigelse gennem store nybygningskontrakter med Sovjetunionen — jeg tror, det ærede medlem nævnte et beløb på 100 mill. kr., hvad der iøvrigt ikke foreligger det ringeste for mig om —, synes det ærede medlem at lukke øjnene for de faktiske forhold. Der må for det første skelnes imellem skibsreparationsarbejder og skibsbygningsarbejder. Dernæst er det en kendsgerning, at danske værfter har kontraheret om nybygninger, således at de antagelig vil være beskæftiget flere år frem i tiden, og endelig, at eventuelle kontrakter om nybygninger til østlandene bl. a. naturligvis må være afhængige af, om der fra disse landes side vil kunne præsteres de nødvendige modleverancer. Det er således ikke — som jeg har sagt før her i tinget — den gennemførte kontrol med eksporten af strategiske varer til Østeuropa, som er årsagen til den i den senere tid stedfundne formindskelse af Danmarks samhandel med visse af disse lande. Den traditionelle danske eksport omfatter kun ganske få sådanne strategiske varer. Afgørende for nedgangen i eksporten har derimod været det forhold, at de østeuropæiske landes behov for danske eksportvarer har været aftagende i de senere år. Jeg ser herved bort fra en vis østeuropæisk interesse for via Danmark at købe oversøiske varer, som vi måtte betale i sterling eller dollars. Dertil kommer, at østlandenes muligheder for at levere os vigtige varer til konkurrencedygtige priser ligeledes er faldet. Jeg taler i denne forbindelse ikke om Sovjetrusland, idet såvel vor eksport til som vor import fra Sovjetunionen er steget i de sidste år. Medens Danmark i de første 8 måneder af 1951 eksporterede for 0,7 mill.